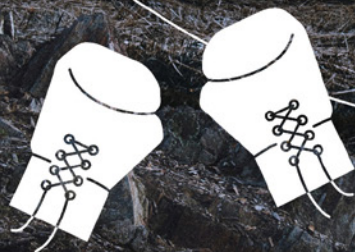

Åsa Larssonová Vina otců

5 MILIONŮ
PRODANÝCH
VÝTISKŮ
SÉRIE

PŘÍPADY REBECKY MARTINSSONOVÉ

Copyright © Åsa Larsson, 2021
Published by agreement with Ahlander Agency
Cover pictures from open sources
Translation © Jana Satrapa Holá, 2022
Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2022
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-1215-7 (PDF)
ISBN 978-80-275-1445-8 (ePUB)
ISBN 978-80-275-1446-5 (MobiPocket)

KDYŽ SE RAGNHILD PEKKARIOVÁ rozhodla zemřít, žilo se jí trochu lépe.

Měla plán. Pokud by nepřišla obleva, vyjela by si v noci na lyžích asi na dvouhodinovou túru po tvrdé sněhové krustě. Až by dorazila na místo k peřejím, přes které se vždycy vytvoří sněhový můstek, rozdělala by oheň a dala by si poslední hrnek kávy. Pak by na ohni rozpustila sních a nalila ho do batohu, aby byl mokrá a těžký, a ne plný vzduchu. Poté by na lyžích vyrazila přes můstek, pod nímž proudí divoká voda. Pokud by všechno šlo, jak si představovala, sněhový můstek by pod ní praskl. Jinak by musela přepadnout přes okraj.

Stalo by se to neuvěřitelně rychle. S těžkým batohem, který by ji nedokázal nadnášet, na zádech a s lyžemi na nohou by si to už nemohla rozmyslet.

Pak by bylo konečně po všem.

Dala si schůzku se smrtí. A také se s ní sešla, vlastně tentýž den, kdy se k tomu tajně odhodlala, ale ne tak, jak si představovala.

Když se rozhodla, nejhorší tíha z ní spadla. Její nitro se pozvedlo jako břízky v lese. Zimní sních je ohnul k zemi do příkrčených zamrzlých oblouků. Teď v předjaří je obleva osvobodila, narovnaly se a změnily odstín z šedé na fialovou, liturgickou barvu pokání.

Loni v červnu šla do důchodu. Šéf kliniky pronesl zjevně nepřipravenou řeč, spletl se v počtu odpracovaných let, i když si to mohl snadno ověřit. Ten hajzlík. Patřil k lékařům, kteří se cítili ohrožení její výškou. Jeho pravá ruka, Elisabeth z vedení kliniky, zakoupila dárek, otvírák na láhve ve tvaru stříbrného delfína. Po všech těch letech zrovna tohle. Elisabeth pracovala už přes dvacet let v administrativě a neměla ani páru o tom, co dělají sestry na place. Stála na straně vedení a sestřám vnucovala otravné rozpisy směn a další úkoly. A k tomu všemu ještě ten stříbrný delfín. Ragnhild ze sebe vysoukala falešná slova díků, která v ní vyvolala pocit, že se musí jít domů umýt lyzolem.

Z celé té odpolední rozlučky s lacinými papírovými ubrousky a kupovaným dortem se jí chtělo zvracet. Do odpočinkové místnosti proudili další doktoři. Ragnhild si vyměnila pohledy s ostatními sestrami. Zvláštní, jak doktoři ve službě nikdy neberou telefon, když se nějakému pacientovi přitíží, ale okamžitě se teleportují tam, kde se podává nějaká dobrota. Mladý lékař, který právě nastoupil na kolečko na klinice, se s plnou pusou zeptal: „Co to slavíme?“

Když jí poslední směna skončila, objala se s kolegy a kolegyněmi. Chvilu postála před svou skříňkou, kterou používala skoro třicet let, naposledy ji zavřela a opustila nemocnici s pocitem neskutečna a tím příšerným delším v tašce.

Léto uplynulo jako obvykle, jako by jen měla delší dovolenou. Přišel podzim a našla si nový pravidelný program. Spolu s bývalou kolegyní v důchodu se přihlásila na kurz tkaní pro pokročilé. Každý den cvičila, buď chodila do posilovny, nebo na procházky po lese. To se ví, že četla, skoro jednu knihu denně.

Uběhla první polovina zimy. Věděla, že je v práci podstav, ale nikdo jí nezavolal. Elisabeth ji nenáviděla a samozřejmě nechtěla, aby se vrátila.

Vánoce strávila sama doma. Cítila se překvapivě osaměle. Do té doby vždycky o velkých svátcích sloužila.

Jednou v pondělí počátkem března, když šla z obchodu s nákupními taškami plnými jídla, se jí vybavila vzpomínka z dětství.

Bylo jí nanejvýš šest. Vyrasila se strýčkem z otcovy strany na led, aby do díry, kterou v něm vysekal, vyhodili starý lodní motor. Přes den v ní teta máchala cíchy, a tak ho napadlo, že se takhle zbaví nějakého haraburdí. Tenkrát nebylo nijak neobvyklé, že lidé na led odváželi staré rozbité ledničky a jiné krámy. Když led roztál, klesly ke dnu. Ale teď v ledu zela díra, do níž šlo leccos vyhodit, než zase zamrzne. Ragnhild stála na kraji, strýček ji nevaroval, ať se drží zpátky. Viděla, jak ten těžký motor žbluňkl do vody a pak se pomalu, jako by se v ní vznášel, nořil hlouběji, až měkce dopadl na dno.

Pamatovala si ten opojný pocit, když se zadívala do hlubiny. Nebezpečí, že stojí tak blízko, pomalý hypnotický tanec motoru klesajícího ke dnu v paprscích slunce. Cítila, jako by ji to táhlo dolů, jako by tam také měla spadnout a chvíli se vznášet. Zvedl se mrak bahna, jak motor neslyšně narazil na dno.

Tak to bylo. Zrovna vlekla tašky s týdenním nákupem, když její motor dopadl na dno. Devět měsíců po odchodu do důchodu si řekla: „Tak a dost.“

Ta úleva se nedala popsat. Rozhodla se, že prožije tohle poslední předjaří. Potom to skončí, než předjaří přejde do období „vzdechů“, jak mu říkali, kdy sníh leží jako tlustá příkrývka, která už člověka neudrží ani pod ním nepraskne, ale čas od času se s malátným povzdechem sesune.

V březnu a dubnu běhala na lyžích po lese. Každý den, ať svítilo sluníčko, nebo byla vánice. Za slunečného dne si rozdělala oheň, usadila se na podložku z kůže ze sobí hlavy a dala si ke svačině kafe a obložený chleba. Knihy už nečetla. Nahlížela do svého nitra a udivilo ji, jaký je tam klid. Jak z ní díky té zvláštní síle rozhodnutí kalná úzkost téměř úplně zmizela.

Koncem dubna začala před smrtí uklízet. Ale ne příliš pečlivě. Ten úklid nesměl naznačovat, že šlo o sebevraždu. Nechtěla ani pomyslet na to, že by lidé potřásali hlavou a říkali: „Musela se cítit tak sama.“

Ne, musí to vypadat jako nehoda. V lednici budou čerstvé potraviny. Dala si zimní bundu do čistírny. Kdo si dá oblečení do čistírny, když se chce zabít? Růžový lístek z čistírny položila na viditelné místo na kuchyňské lince vedle varné konvice.

Za oknem kapala voda z rampouchů na okapu, monotónní pleskání, které s blížícím se jarem zrychlovalo. Sníh klouzal dolů ze střech a tál na asfaltové silnici. Než přišel ten den, mnoho z něj už nezbylo. Ale na noční sněhové krustě se ještě lyžovat dalo, což byl předpoklad.

Při úklidu Ragnhild dlouho dumala nad dceřinými fotografiemi. Nemohla je nechat na obvyklých místech, vložené do svých oblíbených románů v knihovně. Hrozilo, že knihy skončí

v bazaru po pěti korunách za kus. Nemohla dopustit, aby některá Paulina fotka náhodou z knihy vypadla. To by pak bylo řečí. Proč si strkala dceřiny fotky do knížek? Podivínka. Litovali by ji. Ne, pěkně děkuju, to se nesmělo stát.

Takže co s nimi? Má je nechat zarámovat a vystavit si je? Spálit je? Chvíli si je prohlížela. Na téhle byly Paule dva roky, usmívala se od ucha k uchu, celý obličej upatlaný od zmrzliny, s princeznovskou korunkou na hlavě. Jako pětiletá na své první horské túře k jezeru Trollsjön jednoho dne, kdy bylo teplo a na horách všechno kvetlo, měla na sobě jen kalhotky a látkový klobouček a válela se ve zbytcích sněhu. Když se Paula unavila, Ragnhild ji nosila na ramenou.

Bývala jsem silná jako medvědice, pomyslela si. Lezla jsem po horách s batohem a děckem na zádech. Jako nic.

Vytáhla snímek z léta na pláži u moře v Pite, kde Paula objímá babičku, a pak obvyklé školní fotky na unylém modrém pozadí, na kterých úsměv vlastně nebyl úsměv, jen roztažená dětská ústa spolu s matným zábleskem strachu v očích.

Ragnhild se fotkami opatrně probírala, seděla přitom na prosto klidně a dýchala lehce a povrchně. Stále v ní dlelo zvíře, které by se mohlo probudit. Musela se mít na pozoru. Obávala se rozzuřené samice, která vyleze z nory s naježenou srstí a koulí očima. Vztekla, zraněná, nepřičetná. Plná touhy všechno vysvětlit, dát věci do pořádku, hledat odpuštění, ukázat prstem na spoluviníky. Někomu zatelefonovat.

Nakonec Pauliny fotky uložila do krabice na psacím stole.

Okna by potřebovala umýt. Ale o takový úklid tu nešlo. Musí jen odstranit osobní věci. Navíc by příliš pečlivě uklizený byt svědčil o tom, že je chudinka, která nemá žádný pořádný život. Kdepak, ať se sakra o okna už postará někdo jiný.

Když nastal poslední den, udělala všechno přesně tak, jak se rozhodla. Večer si do batohu zabalila těžké věci, které ale budou na takovém výletu působit přirozeně: přenosný vaříč, starou zimní deku, láhev vína, zimní spacák, sobí kůži a péřovku.

Pro jistotu ještě jednou zalila květiny. Ty za nic nemohly. Vytáhla z knihovny bibli.

„Pokud mi chceš ještě něco sdělit,“ obrátila se k Bohu.

Otevřela bibli na náhodném místě. Byla to pasáž z knihy Soudců, v níž žena Jáel zabije velitele královského vojska Síseru. Když Sísera usne, Jáel popadne stanový kolík, přiblíží se k němu s kladivem v ruce a vrazí mu kolík do spánku tak prudce, že pronikne až do země.

„Jsi vážně legrační,“ oslovila Ragnhild našeho Pána. „Jako nějaký zakyslý stařík na půdě. Na všechno máš názor, ale neuděláš nic.“

Zase bibli s těmi nesmyslnými verši zavřela.

Když kolem jedné v noci spustili v dole odstřel, celý dům se slabě zachvěl. Poté si lehla do postele a na chvilku si zdřímla.

V půl třetí v noci naposledy zavřela dveře od bytu. Nic zvláštního necítila. Hlavou jí proběhla obvyklá průpovídka před odchodem z domu: „nic neteče ani nehoří“ a pak zamkla.

Lyže a batoh nacpala do auta. To právě období půlnočního slunce začne až za tři týdny, ale už teď bylo v noci slabé světlo. Kiruna odpočívala tiše, až na zvuky z dolu, které bylo teď v noci slyšet zřetelněji, protože je nepřehlušoval provoz na ulicích. Skřípot brzdících vozíků s rudou, bouchnutí, když vláček odbrzdil a obtěžkaný rudou se zase rozjel. Zvuková clona důlních ventilátorů.

Přesto byl důl, který to mizerné město zespondu okusoval, překvapivě tichý.

Cestou z Kiruny nezahlédla živou duši. Jako by bylo město opuštěné a vylidněné. Jako by z něj už všechny evakuovali.

Brzy vyjela na výpadovku E10 za městem. Chvilí uvažovala, jak dlouho asi potrvá, než zavolají zámečníka a vejdou k ní do bytu. Neměla už kolegy v práci, co by se po ní ptali, ale každý týden mívala nějaké aktivity, jako je jóga, posilování a závěrečná lekce kurzu tkaní. Nemělo by trvat déle než tři týdny, než ji někdo začne skutečně postrádat.

Zabočila na východ k Vittangi. Silnice vedla podél její domovské řeky Torne. Myslela na to, co přijde, tání, rašení lístků, ptačí zpěv a půlnoční slunce. Cítila to, ale nic v ní už netoužilo být při tom a zažít to ještě jednou.

Rádio si nezapnula a cestou nepotkala žádné jiné auto, až na pár nákladáků s rudou. Asfalt byl suchý a po zimních mrazech samá díra.

Zaparkovala v kapse, kde sníh odklidili. Lyže sevřela v podpaždí a vydala se po silnici hledat místo, kde byl sníh nahrnutý pluhem ke krajnici nižší, aby mohla ten zledovatělý hrbolatý val přelézt. To by jí tak ještě chybělo, aby si zlámala ruce a nohy a zůstala tu ležet.

Jakmile ho překonala, ocitla se v lese. Rozhlédla se kolem, ale auto i silnice byly schované za vysokým sněžným valem, jako by neexistovaly.

Pěnkavy už spustily. Letos jich bylo hodně. Znělo to, jako by vstoupila do tropického pralesa. To v ní ještě posílilo neodbytný pocit, že když vešla do lesa, opustila jeden svět a vstoupila do jiného. Jako vždy si pomyslela, že les je jako matka. Bohyně, možná sámská Máttaráhkka, která ji vítá. Jako když přiběhnete ze školy, kde od ostatních dětí dostáváte o přestávce ostré štulce, domů k mamince, která za vámi tiše zavře dveře do svobodného území, kde na vás nikdo nemůže.

Jenom ona a les. Borovice se leskly jako měď. Staré vysoké smrky s šedivými spodničkami. Nebe měnilo barvu z růžové v bleděmodrou, s nízkým bledým ranním sluncem na jihovýchodě a bílým měsícem v úplňku na severozápadě. Zářily proti sobě a splétaly své světlo jako sámské cínové drátky.

Připnula si skialpové lyže a dál lehce klouzala po noční zmrzlé krustě. Byla lesklá a tvrdá a udržet se na ní, když se vám lyže pod nohama rozjíždějí od stran, vyžadovalo jistou obratnost. Pod stromy, kam kapal tající sníh, byla krusta obzvlášť tvrdá, jako tlusté hrbolaté sklo. Kdyby teď po ránu slunce

moc páliło, krusta by roztála a ona by se teď musela prodírat kupředu jen po takových zmrzlých úsecích.

Ale krusta byla ještě pěkná a jelo se po ní neuvěřitelně snadno. Ocelové hrany lyží na ní nezanechávaly téměř žádné stopy. Zaslechla pár havranů. Na dálku by si je člověk mohl snadno splést s psím štěkotem, ale za chvíli se objevili, přelétli jí nad hlavou jako na výzvědách a přitom na sebe krákali.

Čas přestal existovat a překvapilo ji, když zaslechla zvuk proudící vody. Že by už byla na místě? Podívala se na hodinky. Půl šesté. Poslední kus cesty projela mezi vrbičkami, už kvetly a byly obsypané vlněnými chomáčky.

Dala se podél potoka po proudu, až narazila na sněžný můstek. Pořád tam byl. Jako nádherný most ze sněhu a ledu nad peřejemi.

Ale nejdřív si chtěla vypít kafe. Asi dvacet metrů od můstku byl kopeček. Rostla na něm krásná horská borovice, zakrslá a zkroucená. Kolem kmene byl dostatečně velký kus holé země, kde sníh roztál, aby se tam mohla usadit a rozdělat oheň.

Sesbírala suché klestí na podpal, šedé smrkové větvičky, březovou kůru, trsy provazovky a jalovcové trní. Prorazila díru do sněhové krusty a naplnila kávovou konvici a ešus sněhem. Neodvážila se zajít si nabrat vodu z potoka, protože břeh byl příliš zledovatělý. Nechtěla se zmáčet. Musela se pousmát a zavrtět hlavou nad takovou opatrností. Ale mělo se to stát přesně tak, jak si naplánovala.

Dříví zapálila pomocí ocílky. Byla pyšná na to, že dokáže rozdělat oheň kdekoli a za každého počasí, a přitom nemusí nikdy vytáhnout krabičku sirek. Stejnou krabičku už s sebou nosí pět let. Chlubit se v duchu něčím takovým bylo vlastně směšné.

Zrovna když se káva začala vařit, zazvonil jí telefon. Překvapením se málem poroučela k zemi. Sundala konvici z ohně a vytáhla telefon z náprsní kapsy. Byly tři minuty po šesté. Číslo

značilo pevnou linku. Kdo by jí teď volal z pevné linky? A začínalo na 0981. V té oblasti ležela její rodná vesnice.

Nevěřicně na telefon zírala. Už několik let s nikým odtamtud nemluvila. Ale mobil zvonil dál. Tak nakonec hovor přijala.

Na druhém konci se ozval muž. Podle hlasu byl mladý.

„Ragnhild Pekkariová?“ zeptal se. „*No sitten*. Nevím, jak začít. Ale obávám se, že pro vás mám smutnou zprávu.“

MUŽ NA DRUHÉM KONCI se představil a pověděl jí, že vlastní koloniál v Junosuandu.

„Volám kvůli vašemu bratrovi Henrymu Pekkariimu,“ vysvětlil. „Nestavil se u nás v obchodě už tři týdny.“

Ragnhild pochopila, že by na to měla něco říct. Ale její mysl byla nějak ochromená a potácela se jako pacient po dávce analgetik. Ze rtů jí nevyšlo jediné slovo. Majitel obchodu pokračoval:

„Možná o nic nejde. Ale Henry k nám obvykle chodí každý čtvrtek, když dorazí zboží z velkoobchodu s alkoholem. Haló, *oletko sielä?* Jste tam?“

„Jo, poslouchám vás,“ ozvala se Ragnhild.

„Dobře, myslel jsem, že vypadlo spojení. Jasně že občas nepřijde. Jako třeba teď, když led začíná povolovat. To pak uvázne na ostrově. Může to trvat týdny. Ale vždycky aspoň zavolá. Žije tam přece úplně sám, takže se ozve, když se nemůže dostat na druhý břeh. Nestýká se s nikým jiným než s námi v obchodě. Vlastně jsem se mu pokoušel dovolat, jak včera, tak i dneska ráno. Ale telefon nebere.“

„Nepovídejte,“ pronesla Ragnhild Pekkariová tónem, o němž věděla, že lidi přiměje cítit se jako svědkové Jehovovi, co přešlapují na chodbě přede dveřmi od bytu se čtyřbarevným letáčkem v ruce a přesvědčují vás, že boží království je na dosah.

Takový hlas někdy používala na rozhádané příbuzné pacientů a dost často, když mluvila se šéfem kliniky a tou jeho sebrankou.

Podívala se na ešus. Kafe už vystydlo. Mohla by ho zase přivést k varu, ale pak by chutnalo jako chcanky.

To je mi podobné, napadlo ji. Moje poslední kafe v životě bude ledová břechka.

„V každém případě,“ pokračoval majitel koloniálu, „jsem si myslel, že se vám možná ozval.“

„Nejsem s Henrym ve styku už jednatřicet let,“ opáčila Ragnhild Pekkariová. „Což jistě víte. Tak jako všichni v Junosuandu.“

„Ale jste přece jen jeho sestra, tak jsem si myslel, že bych vám stejně měl zavolat,“ vysvětloval majitel obchodu omluvným hlasem.

Všimla si, že si něco „myslel“ v každé druhé větě. I když pokud šlo o myšlení, neviděl si dál než na špičku nosu.

„Promiňte, pokud jsem vás obtěžoval,“ uzavřel hovor nakonec. „Vlastně jsem napřed volal na policii v Kiruně. Ale řekli mi, že na ostrově se nedá přistát s vrtulníkem, když je sníh rozměklý jako bramborová kaše.“

Užuž se chystala zavěsit. Představovala si, jak bude muž kamarádům vyprávět, že „ta Ragnhild Pekkariová to fakt nemá v hlavě v pořádku, bylo jí to úplně fuk“.

Vtom uslyšela sebe samu, jak se ptá:

„Ještě maličkost... bral si Henry i žrádlo pro psa, když k vám chodil nakupovat?“

„Nemám tušení,“ odpověděl majitel obchodu. „Za kasou dělám jen občas. Počkejte, zeptám se ženy. Vydržte!“

Hned zněl veseleji, když už si nepřipadal odmítnutý. Ragnhild zalitovala, že se vůbec ptala. Chvíli uvažovala, že hovor ukončí, že telefon prostě vypne a bude předstírat, že se spojení přerušilo.

Ale to už se ten chlap ozval znovu.

„Jo,“ potvrdil. „Henry většinou kupoval žrádlo pro psa.“

Ragnhild obrátila tvář k bleděmodrému nebi. Snažila se zahnat vzpomínku na fenku jménem Villa, což ve finštině, jazyce Ragnhildina dětství, znamená vlna.

Na Villu s drobnýma laskavýma očima a bílou hvězdičkou na prsou. Na Villu, co plašila ptáky, stopovala losy, vyháněla krávy na pastvu a za letních nocí lovila venku hraboše. Na Villu, která jí v zimě spávala u nohou.

Na Villu, co zůstala na ostrově u Henryho. Tenkrát, panebože, musela to v duchu spočítat, bylo to před čtyřiapadesáti lety. Henry převzal v osmnácti letech hospodářství na ostrově, jí bylo dvanáct a přestěhovala se s matkou, otcem a s Virpi, kterou měli v pěstounské péči, do města. Ragnhild plakala a pro-

silu, aby mohli vzít Villu s sebou, ale to, co chtěla ona, nikoho nezajímalo. „Villa nemůže žít v bytě ve městě,“ prohlásil otec. Nechápal, že to platí pro ně pro všechny. Nikdo z nich se pro život ve městě nehodil. Jak se ukázalo.

Ragnhild se tomu neubránila. Pláč jí jako knedlík uvázl v krku. Pláč nad psem. Nad Villou, která už byla dávno mrtvá.

Na druhém konci majitel obchodu mluvil dál. Ragnhild si odkašlala a poděkovala mu. Neobvyklé slovo v jejích ústech. Pak hovor ukončila.

Kávu vylila do praskajícího ohně. Hromádka lógru se na ohništi usadila jako mraveniště. Z holé země pod borovicí vyrvávala kus mechu a vytřela jím ešus. Pak si sbalila batoh a nasadila si lyže.

Sněžný můstek ještě vydrží. Po sněhové krustě půjde v noci lyžovat ještě tak týden. Vráť se. Ale teď šlo o toho psa na ostrově, nemohla ho nechat svému osudu.

Henry, ty ožralo mizerná, cos s tím psem provedl?

Když vyrazila na lyžích zpátky k autu, potkala cestou tetřeví slepici. Bylo období páření, takže se jako obvykle tou dobou slepice lidí vůbec nebála. Přeběhla jí po lyžích, šla v jejích stopách a čas od času zvedla těžká křídla a zamávala jimi, aby nezůstala pozadu. Možná že Ragnhildiny hůlky v té chuděrci probudily chuť se pářit. Všechno, co se hýbalo a poletovalo, se podobalo tokajcímu kohoutovi. Běžně se stávalo, že se tetřeví slepice v období páření objevovaly na školním dvoře. Táhlo je to k dětem, které si hrály a dováděly. Ragnhildina matka říkala, že to slepice žene k dětem, jako by měly nějaké mateřské pudry dokonce i k lidským mláďatům. Ragnhild to odmítla jako naprostou hloupost. Tetřeví slepice ji provázela skoro dva kilometry jako šílená oběť svých citů.

„Přestaň,“ napomenula ji Ragnhild. „Nestojí to za to.“

Ragnhild jela na lyžích dál. Myslela si, že smrt nechala na chvíli za sebou. Ale smrt čeká vždycky před námi. V té chvíli byla tak blízko.

RAGNHILD PEKKARIOVÁ DORAZILA do vesnice Kurkkio krátce po deváté ráno. Zaparkovala u Fredrikssonova starého skladiště a pak se s lyžemi a hůlkami v podpaždí vydala dolů k řece.

Cesta byla proházená až k sauně na břehu. Přimhouřila oči a zadívala se k ostrovu. Teď už bylo mnohem tepleji, pár stupňů nad nulou. Dobře věděla, že led je zrádný, určitě na metr tlustý, ale měkký. Kdyby po něm šla, probořila by se do rozbředlé sněhové břečky.

Ale přes řeku vedly tam a zpátky stopy skútru až k ostrovu, leskly se v sálajícím slunci jako skleněné ulice. Možná by ji unesly. Jinak by musela počkat až do zítřejšího rána a pak jet na lyžích po sněhové krustě. Ale Ragnhild čekat nechtěla, nemohla. Myslela na toho psa. Na Henryho samozřejmě taky, ale ten byl mrtvý. Tím si byla jistá. Už bylo sakra načase.

Tam, asi dvě stě metrů od ní, ležel domov, kde prožila dětství. Na dálku se zdálo, že se moc nezměnil, i když i tak viděla, že se půlka střechy chléva propadla.

Batoch musela nechat v autě, chtěla být co nejlehčí. Neodvážila se připnout boty do vázání napevno, kdyby se náhodou probořila, nechtěla být připoutaná k lyžím. Zkusmo udělala na lyžích pár kroků a pak klouzala dál ve stopách po skútru, které vedly až na ostrov.

Led ve stopě byl mokrý a hladký, lyže na něm podkluzovaly do všech stran. Nohy se chtěly z lyží uvolnit. Byl to vážně hodně špatný nápad, ale když už se dala na vojnu, musela bojovat. Posouvala se dál pomocí hůlek vždy s jednou lyží před tou druhou, aby váhu co nejméně rozložila.

Pošilhávala po chatách na břehu. Kdyby někdo seděl doma, mohl by ji odtud sledovat dalekohledem a říkal by si, co je to za magora.

Pod čepicí se pěkně potila, slaný pot jí stékal po čele do očí, až ji pálily. Ale neodvážila se zastavit, aby si čepici sundala, nemohla nehybně stát a zatěžovat jen jedno místo. Musela být neustále v pohybu.

Teď, přesně uprostřed mezi ostrovem a pevninou, se ledová krusta ve stopě po skútru ztenčila. Sem už stín okraje lesa a břehu nedopadal a slunce tu pájlo celý den. Slyšela, jak jí led, průzračný jako sklo, pod lyžemi praská, a ten nenápadný ostrý zvuk vrážel do její rozhodnosti klín. Někde v těch místech tekl silný proud, takže byl led pod stopami skútru ještě tenčí.

Ale na to, aby se vrátila, bylo už příliš pozdě. To by si musela lyže sundat a zcela jistě by se probořila. Potlačila myšlenky na černou studenou vodu a sněhovou břečku, které by se nad ní zavřely. Zbývalo jen jít dál.

Čtyřicet metrů od ostrova se jí jedna lyže probořila. Jen to žbluňklo a noha jí zmizela pod ledem, upadla na bok. Z hrdla se jí spontánně vydral pronikavý osamělý výkřik. Vyhrabala se na nohy jako nějaký brouk, vytáhla nohu ze sněhové kaše, celou dobu měla pocit, že se rychle a bezmocně potopí. Na prsou cítila smrtelnou úzkost jako prchající zajíc.

Zvedla se na všechny čtyři, ale neodvážila se postavit, místo toho se jen plazila kupředu jako raněné zvíře s jedním kolenem na lyži, která jí zbyla, hůlky nechala někde za sebou.

Nadávala, když se sunula vpřed.

„Do prdele sakra, do prdele, do prdele.“

Když se dostala na břeh, padla na ni tak obrovská únava, že by klidně dokázala na sněhu usnout. Už podruhé se toho rána musela podivit na tím, jak se bojí smrti.

Takhle si to přece představovala. Studená černá voda. Ale když došlo na věc, zuby nehty se držela země jako brouček, kterému ustříhli nožičky.

Možná budeš přece jen patřit k těm, co dávají přednost práškům a alkoholu, pomyslela si jako svůj vlastní posměšný žalobce v černém taláru. Zbabělá volba.

Ne, odporovala mu. Jenom ne tady. Ne teď. Ne cestou k Henrymu.

Ragnhild se brodila sněhem nahoru ke statku. Slunce pájlo jako svářecí hořák, třpytilo se v tisících odrazech od křídově

bílého sněhu. Rozmočený sních jí pronikal svrchním oblečením a v botách měla břečku.

S těžkým srdcem se rozhlédla kolem. Naposledy tu byla před jednatřiceti lety. Navštívila tenkrát bratra, aby mu sdělila, že matka zemřela. Nejdřív se mu pokusila zavolat, ale nebral to. Nakonec za ním zajela. Soused ji odvezl na člunu.

Mizérie, v níž se Henry utápěl, ji nechávala ledově chladnou. Řekla mu, že ho na pohřbu rádi uvidí, ale pouze pod podmínkou, že bude střízlivý. Rozvzlykal se a s obvyklou sebelítostí opilců to slíbil. Slib samozřejmě nedodržel. Někdo ze vsi ho vysadil před kostelem v Junosuandu. V obleku, který pamatoval lepší časy, vypadal jako hromada odpadků. Pod sakem neměl košili. Přemluvili pana faráře, aby smuteční obřad pozdržel, a mezitím někdo dojel domů pro košili, která by Henrymu padla. Spustili rakev do země a v té chvíli a na tom místě, když stála u matčina hrobu, s ním Ragnhild se slovy „nikdy víc“ a „už nejsi můj bratr“ přerušila veškeré styky.

Stejně se ho nezbavila, každý den si na něj při nějaké příležitosti zlostně vzpomněla. Zaujímal v jejím srdci prostorný třípokojový byt.

Virpi na pohřeb nedorazila. Olle ano, vypadal jako ze škatulky, v nažehleném obleku a s manželkou štíhlou jako proutek, která pracovala jako tajemnice obecního úřadu. Olle nebyl vůči Henrymu tak nesmiřitelný. Ale také netrávil mládí tím, že by každý druhý víkend jezdil Henrymu uklízet a prát zasviněné šatstvo. Když už bylo Ragnhild přes dvacet, nakonec s matkou jezdit odmítla. Ale *äiti* tam jezdila dál. Dokud jí v tom nemoc nezabránila.

Ty moje zahořklé srdce, povzdychla si Ragnhild. Co si teď s tebou počnu, když už jsou *äiti* a *isä* mrtví? Virpi taky. Olle se těší výbornému zdraví, čert ho vem. Nemám v úmyslu mu zavolat, že je Henry po smrti.

Ale možná mrtvý není. Možná ho najde pomočeného a namol uvnitř.

Už došla až ke stavení. Zvenku bylo pořád natřené falunskou červení, ale na sluneční straně už moc barvy nezbylo.